

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
2. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็น กพสม. ที่ได้รับการแต่งตั้งจากอำเภอตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย คณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. 2538 เฉพาะ กพสม. ในหมู่บ้านที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการคัดเลือกตำบล ใช้ตำบลทั้งหมดของอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 14 ตำบล (อบต.) คัดเลือกหมู่บ้าน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มจาก 14 ตำบล ตำบลละ 3 หมู่บ้าน รวม 42 หมู่บ้าน คัดเลือก กพสม. โดยใช้วิธีแบบเจาะจงสุ่ม กพสม. จากหมู่บ้านที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายเพื่อการพัฒนา จาก อบต และ กพสม. เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา (ซึ่งได้จากการสอบถามผู้นำท้องถิ่นและสมาชิก กลุ่มสตรีภายในหมู่บ้านนั้นๆ และแบบสอบถามที่ใช้ประเมิน กพสม. เอง) รวมจำนวน 378 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น

การทดสอบเครื่องมือ (Try-Out) แบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) แบบ Experts Judgement โดยนำแบบสอบถาม ไปปรึกษา และ

ให้อาจารย์ในสถาบันราชภัฏมหาสารคามรวม 3 ท่าน ประกอบด้วย ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ อาจารย์ นฤมล อินทร์ประสิทธิ์ และอาจารย์นุชนารถ คงหมื่นไชย ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อหา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และ วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดย การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pretest) กับกลุ่มประชาชนที่มีลักษณะคล้ายกับประชากร ที่จะทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แล้วหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีคำนวณหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficients of Alpha) ที่เสนอโดย คอนบาร์ท (Cronbach อ้างถึงใน บุญเรือง ขจรศิลป์. 2533 : 138 – 193) ซึ่งปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ Alpha = 0.80 ซึ่ง ถือว่าเชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และตรงตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวผู้วิจัยเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ และประมวลผล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มี ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi – Square) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และใช้ค่าสถิติ Cramer's V ในการหาค่าที่บ่งบอกถึงความเข้ม หรือความมาก – น้อย (Magnitude) ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

1. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ปรากฏผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น

ด้านอายุ ส่วนใหญ่อายุ 30 – 49 ปี การศึกษาจบชั้นประถมศึกษา สถานภาพ การสมรสแต่งงานมีครอบครัวแล้ว และสถานภาพภายในครอบครัวจะเป็นภรรยาของหัวหน้า ครอบครัวส่วนใหญ่จะมีการออมเงิน และเมื่อพิจารณารายครอบครัวที่มีการออมเงินแล้วพบว่า ส่วนใหญ่จะออมไว้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของหมู่บ้าน ด้านภาระหนี้สินผูกพันของ ครอบครัวส่วนใหญ่จะมีการหนี้สินผูกพัน และส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีรายได้น้อย ทั้งนี้การ จัดกลุ่มโดยใช้เกณฑ์รายได้เฉลี่ย 50,000 บาท/ปี ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้ไม่ถึง 50,000 บาท/ปี

1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน อำเภอภูเวียง ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

การมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.62$) และเมื่อพิจารณารายด้านแล้วปรากฏว่าระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การได้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=2.86$) รองลงมาคือ การได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ ($\bar{X}=2.51$) และการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ มีระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=2.48$) ตามลำดับ

1.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการพัฒนาสตรี หมู่บ้าน ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

การศึกษาครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 9 ปัจจัย คือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในครอบครัว การออมเงิน ภาระหนี้สินของครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว ประสบการณ์การฝึกอบรม ประสบการณ์ด้านการพัฒนา และการรับรู้ข่าวสารภายนอก จากการทดสอบโดยการหาความสัมพันธ์ในการบริหารโครงการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นตัวแปรตาม พบว่า มีตัวแปรอิสระบางปัจจัย มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และก็มีตัวแปรอิสระบางตัวที่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ดังนี้

1.3.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี
หมู่บ้าน ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ

- 1) การออมเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ
- 2) รายได้เฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ
- 3) ประสบการณ์ด้านการฝึกอบรม ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านสังคม
- 4) ประสบการณ์ด้านการพัฒนา ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านสังคม
- 5) การรับรู้ข่าวสารภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านสังคม

1.3.2 ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี
หมู่บ้าน ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ

- 1) อายุ ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล
- 2) ระดับการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล
- 3) สถานภาพในครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล

4) ภาระหนี้สินในครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

1.4 ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน
ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหา และอุปสรรคที่ กพสม. เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นๆ ที่ทำให้ กพสม.
ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. มีอยู่ 5 ประการ คือ

1.4.1 กิจกรรม หรือโครงการที่ไม่มีผลโดยตรงต่อคณะกรรมการพัฒนาสตรี
หมู่บ้าน

1.4.2 การมีภาวะผู้นำของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านอยู่ในระดับต่ำ

1.4.3 ความไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ อบต. ของคณะกรรมการ
พัฒนาสตรีหมู่บ้าน

1.4.4 ความพึงพอใจ ต่อกิจกรรม หรือโครงการที่จะเข้าร่วมอยู่ในระดับต่ำ

1.4.5 ความคาดหวัง ต่อกิจกรรม หรือโครงการที่จะเข้าร่วมอยู่ในระดับต่ำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. อภิปรายผลการวิจัย

Rajabhat Mahasarakham University

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านอำเภอภูเวียง
จังหวัดขอนแก่น

ลักษณะทางด้านส่วนบุคคล คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีอายุ
30-49 ปี การศึกษาจบชั้นประถมศึกษา และสถานภาพภายในครอบครัวจะเป็นภรรยาของ
หัวหน้าครอบครัว

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านส่วนใหญ่อายุ 30-49
ปี สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจมาจาก สตรีโดยทั่วไปก่อนแต่งงานจะยังไม่สนใจเรื่องการพัฒนา
หมู่บ้าน มากนัก และเมื่อช่วงอายุก่อน 30 ปี ก็เพิ่งเป็นการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวใหม่ จึงให้
ความสนใจเรื่องครอบครัวตนเองมากกว่าเรื่องพัฒนาหมู่บ้าน และเมื่อแต่งงานมีบุตรและ
บุตรโตเข้าโรงเรียนแล้วจึงมีโอกาเข้ามามีบทบาทด้านการพัฒนามากขึ้นด้วย และที่ส่วนใหญ่
มีระดับการศึกษาประถมศึกษานั้น เป็นไปตามลักษณะปกติในชุมชนชนบทที่มักจะมีระดับ
การศึกษาไม่สูงนัก อันเนื่องมาจากต้องออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัว และที่
ส่วนใหญ่ มีสถานภาพภายในครอบครัวเป็นภรรยาของหัวหน้าครอบครัวก็เป็นเพราะว่า

สตรีที่มี ความพร้อมด้านครอบครัวแล้ว จึงได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทด้านการพัฒนาหมู่บ้าน แต่จะมีบ้างที่เป็นม่าย หรือหย่าร้าง ซึ่งก็มีจำนวนน้อย

ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่จะมีการออมเงิน มีภาระหนี้สินผูกพัน และมี รายได้ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ครัวเรือนของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านส่วนใหญ่มีการออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพราะกลุ่มออมทรัพย์มีอยู่ในทุกหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย และคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นกรรมการสมาชิก และเป็นผู้ก่อตั้งเสียเอง จึงมีการออมเงินเป็นประจำ ส่วนที่มีภาระหนี้สินผูกพันนั้นก็ เป็นเหตุต่อเนื่องจากการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ส่วนหนึ่งที่มีการยืมเงินไปลงทุนในการ ประกอบอาชีพ และอีกส่วนหนึ่งมีการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของเขตพื้นที่ชนบท จึงทำให้มีภาระหนี้สินผูกพันเป็นส่วนใหญ่ และด้านรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนที่ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่ถึง 50,000 บาท/ปี ซึ่งจากข้อมูลตามแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 30,000 – 50,000 บาท/ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาชีพการเกษตรของชาวชนบทเป็นการทำเพื่อการยังชีพ

2.2 ระดับปฏิบัติ ของปัจจัยลักษณะทางด้านสังคม

ด้านประสบการณ์การฝึกอบรม ประสบการณ์การพัฒนา และการรับรู้ข่าวสาร ภายนอก ส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติต่างๆ ครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติต่างๆ ครั้งนั้นเป็นเรื่องของคนกลุ่มใหญ่ที่มักจะทำกัน โดยจะมีเพียงบางกลุ่มที่ปฏิบัติบ่อยครั้ง หรือปฏิบัติเป็นประจำ และบางกลุ่มไม่เคยปฏิบัติเลย

2.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน อำเภอภูเวียง ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.62$) และเมื่อพิจารณารายด้านแล้วปรากฏว่าระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การได้มีส่วนร่วมในการติดตาม และ ประเมินผล ($\bar{X}=2.86$) รองลงมาคือ การได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ ($\bar{X}=2.51$) และ การมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ มีระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=2.48$) ตามลำดับ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยอมรับและการเปิดโอกาสขององค์การบริหารส่วนตำบล ในตัวของสตรี อาจจะมีน้อย อีกทั้งสตรีไม่เห็นความสำคัญ คิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว ในชั้นการวางแผนและขั้นตอนดำเนินการ แต่จะมาให้ความสนใจในขั้นติดตามและประเมินผล เพราะโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อลงมือปฏิบัติในพื้นที่แล้วมักจะเป็นที่สนใจ ช่วยสอดคล้องดูแลความโปร่งใสในการดำเนินงาน ซึ่งถือเป็นขั้นติดตามตรวจสอบด้วย

2.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี หมู่บ้าน ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยทั้ง 9 ตัวแปร มี 5 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ และมี 4 ตัวแปร ที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร

ที่	สมมติฐาน	Chi-Square	Significance	P	ผลการทดสอบ
1	ปัจจัยด้านอายุกับการมีส่วนร่วมของ กพสม.ในการบริหารโครงการของ อบต.	2.103	.717	>0.05	ไม่มี ความสัมพันธ์
2	ปัจจัยด้านการศึกษา กับการมีส่วนร่วม กพสม.ในการบริหารโครงการของ อบต.	11.05	.087	>0.05	ไม่มี ความสัมพันธ์
3	ปัจจัยด้านสถานภาพใน ครอบครัว กับการมีส่วนร่วมของ กพสม.ในการบริหารโครงการของ อบต.	3.598	.165	>0.05	ไม่มี ความสัมพันธ์
4	ปัจจัยด้านการออมเงิน กับการมีส่วนร่วมของ กพสม.ในการบริหารโครงการของ อบต.	12.20	.016	<0.05	มี ความสัมพันธ์
5	ปัจจัยด้านภาระหนี้สินของครอบครัว กับการมีส่วนร่วมของ กพสม.ในการบริหารโครงการของ อบต.	0.573	.751	>0.05	ไม่มี ความสัมพันธ์
6	ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว กับการมีส่วนร่วมของกพสม.ในการบริหารโครงการของ อบต.	20.95	.000	<0.05	มี ความสัมพันธ์

ที่	สมมติฐาน	Chi-Square	Significance	P	ผลการทดสอบ
7	ปัจจัยด้านประสบการณ์ การฝึกอบรม รวมกับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการของ อบต.	7.877	.019	<0.05	มีความสัมพันธ์
8	ปัจจัยด้านประสบการณ์การพัฒนา กับ การมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการของ อบต.	11.39	.003	<0.05	มีความสัมพันธ์
9	ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารภายนอกกับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการของ อบต.	21.79	.000	<0.05	มีความสัมพันธ์

จากตารางที่ 14 พบว่า เมื่อมีการทดสอบความสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปรแล้ว ปรากฏว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวแปร มีทั้งมีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาอภิปรายดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยลักษณะทางด้านส่วนบุคคล (อายุ การศึกษา สถานภาพ ในครอบครัว) มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต.

จากสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดเลยที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับ ตัวแปรตาม เช่น อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. กล่าวคือ สตรีที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนา ของ อบต. ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างไปจากการศึกษาของถนัด ม่วงมณี (2526 : บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษานอกโรงเรียนในท้องที่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สตรีที่มีอายุน้อยมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่มีอายุมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน วัตถุประสงค์ในการรวมตัวกันของสตรี ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผลการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนา ของ อบต. แตกต่างกันไปด้วย

ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ซึ่งมีผลการศึกษาแตกต่างไปจากการศึกษาของถนัด ม่วงมณี (2526 : บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษาของโรงเรียนในท้องที่อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สตรีที่มีความเข้าใจในงานการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมในงานการศึกษาของโรงเรียนมากกว่า สตรีที่ไม่เข้าใจ

สถานภาพในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ซึ่งมีผลการศึกษาสอดคล้องกันกับการศึกษาของ กองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน กรมการพัฒนาชุมชน (2539 : บทคัดย่อ) เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน(กพสม.) ในการป้องกันปัญหาหญิงค้าประเวณี ศึกษาในกรณีในภาคเหนือ พบว่า สถานภาพ ไม่มีส่วนต่อการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการป้องกันปัญหาหญิงค้าประเวณี

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ (อาชีพ การออมเงิน ภาระหนี้สินของครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว) กับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต.

จากการศึกษาพบว่า การออมเงินกับรายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กพสม. ที่มีนิสัยรักการออม และมีวินัยในการออม จะทำให้การดำรงชีพ สามารถพึ่งตนเองได้ ครอบครัวก็ไม่ลำบากจึงทำให้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของส่วนรวมได้มากขึ้น ส่วนการมีภาระหนี้สินของครอบครัวนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เรื่องภาระหนี้สินนั้นเป็นเรื่องปกติของคนในชนบท ซึ่งมีภาระหนี้สินกันเป็นส่วนใหญ่แต่ยังสามารถที่จะบริหารจัดการได้ จึงไม่มีผลกระทบต่อการทำงานมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. มากนัก

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสบการณ์การฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ กพสม. ที่มีประสบการณ์ด้านการฝึกอบรมยิ่งมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น ซึ่งมีผลการศึกษาสอดคล้องกันกับ กองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน กรมการพัฒนาชุมชน (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในการป้องกันปัญหาหญิงค้าประเวณี ศึกษาในกรณีในภาคเหนือพบว่า ประสบการณ์การอบรมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ กพสม. และจากการวิจัยของกองวิจัย และประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน (2529 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรี ในการพัฒนาชนบทตามนโยบายของรัฐ ศึกษาเฉพาะกรณีกิจกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน (กพสม.) พบว่า กพสม. ที่ได้รับการฝึกอบรมซ้ำๆ มากครั้ง มีความรู้ ความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ และการดำเนินงานขององค์กรสตรีมาก จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทมากกว่า กพสม. ที่มีลักษณะตรงข้าม

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสบการณ์ด้านการพัฒนา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ กพสม. ที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนา ยิ่งมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น ซึ่งมีผลการศึกษาสอดคล้องกันกับ กองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน กรมการพัฒนาชุมชน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในการป้องกันปัญหาหญิงค้าประเวณี ศึกษาในกรณีในภาคเหนือ พบว่า ประสบการณ์ด้านการพัฒนาของ กพสม. เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ กพสม.

สมมติฐานข้อที่ 5 การรับรู้ข่าวสารภายนอกมีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ กพสม. ที่มีกรรับรู้ข่าวสารภายนอก ยิ่งมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น ซึ่งมีผลการศึกษาสอดคล้องกันกับ การศึกษาของสุกัญญา สิงห์ชม (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) พบว่า กพสม. ที่มีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้นำท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จะทำให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทมากกว่า

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

ปัจจัยด้านการออมเงิน รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ประสบการณ์การฝึกอบรม ประสบการณ์การพัฒนา การรับรู้ข่าวสารภายนอก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น ยังมีปัจจัยด้านอื่นๆ อีกมากที่จะสนับสนุนให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนา อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาดังกล่าวก็สามารถให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

3.1.1 ควรมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านมีการออมเงิน กับสถาบันการเงินต่างๆ เพราะจากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีการออมเงิน จะมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่ไม่มีการออมเงิน ซึ่งปัจจุบันยังมีคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านบางส่วนยังไม่ได้มีการออมเงิน

3.1.2 ควรมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านมีการพัฒนา กลุ่มอาชีพ เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ครอบครัวจะได้มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น เพราะจากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมาก จะมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวน้อย

3.1.3 ควรมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านได้รับการฝึกอบรมด้านต่างๆ เป็นประจำ เพราะจากการศึกษา พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมมาก จะมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมน้อย

3.1.4 ควรมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาหมู่บ้านด้านต่างๆ เป็นประจำเพราะจากการศึกษา พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีประสบการณ์การพัฒนามาก จะมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีประสบการณ์การพัฒมาน้อย

3.1.5 ควรมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านได้รับรู้ข่าวสารด้านต่างๆ จากภายนอกเป็นประจำ เพราะจากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีการรับรู้ข่าวสารภายนอกมาก จะมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนา

ขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านที่มีการรับรู้ข่าวสาร ภายนอกน้อย

3.1.6 ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการออมเงิน ส่งเสริมด้าน รายได้ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน เร่งรัดการดำเนินงานตามมาตรการที่รัฐบาลให้ ความเห็นชอบไว้ เพื่อคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านจะได้ฝึกการออมเงินและมีรายได้ เพิ่มขึ้น

3.1.7 ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานสั่งการให้คณะทำงานสนับสนุนการ ปฏิบัติ การพัฒนาชนบทระดับตำบล(คปต.) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการต่างๆ ซึ่ง ปฏิบัติงานในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา และให้การ ช่วยเหลือแก่คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มีทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม ซึ่งควรจะมีการศึกษาใน ประเด็นปัจจัยด้านอื่นๆ เพิ่มเติมอีก เช่น ปัจจัยการมีภาวะผู้นำของสตรี ปัจจัยขนาดเครือ ญาติ ปัจจัยการเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่น ปัจจัยอิทธิพลในท้องถิ่น และปัจจัย อื่นๆ อีก

3.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการ พัฒนาสตรีหมู่บ้านในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ เพิ่มเติมอีก เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวบยอดที่กว้างขึ้น

3.2.3 ควรมีการศึกษาด้านผลกระทบของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วน ตำบล ทั้งทางด้านการบริหารเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ไม่ให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อไป

3.2.4 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในลักษณะเชิงเปรียบเทียบ และควรเป็นพื้นที่ที่ได้ชื่อว่ามี ความเข้มแข็ง พื้นที่ปกติ และพื้นที่
ด้อยพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University